

Centrum Edukacji Nauczycieli
w Białymstoku
BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA

167 810

W
„PŁOMYK

KSIĄŻKI

- BOGUSŁAWSKI A.** Jak Kaczorek Kwaczorek przez Gdańsk do Gdyni popłynął. Z ilustracjami M. Wisznickiego —.80
- CZESKA-MĄCZYŃSKA M.** Paziowie Pańi Włosny, z nutami 1.50
- Kolorowe obrazki z wierszykami. 32 kolorowe ilustracje Bartłomiejczyka, Mackiewiczza, Norbina z wierszykami Baczyńskiej, Porazińskiej i Szelburg. W oprawie 4.80
- KONARSKI K.** Opowieści słoneczne, z ilustracjami M. Wisznickiego. (Broszura 1.20) w oprawie karton. 1.80
- PORAZIŃSKA J.** Baba Jaga (baśń uscenizowana) —.60
- SZELBURG E.** Marysina Służba —.60

Mapki w konturach

- Polska z podziałem na województwa —.15
- Europa z podziałem na państwa —.15
- Półkula Wschodnia —.15
- „ Zachodnia —.15

G R Y

- „Pszczółka (w 5 arkusikach) —.50
- Łamigłówa obrazkowa na arkuszu —.50
- „ w pudełku 1.80
- Ozdobna szachownica do podklejenia —.15

Zakł. Graf. „Nasza Drukarnia”, Warszawa, Sienna 15.

Nr 231

CO ZACZĄĆ?

PRZEGLĄD SZTUCZEK TEATRALNYCH
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
OPRACOWANY PRZEZ REDAKCJĘ „PŁOMYKA”

WARSZAWA ul. ŚWIEŹOKRZYSKA 18
1 9 2 9

Do najpoczytniejszych pism w Polsce należą:

„PŁOMYK”

tygodnik ilustrowany dla dzieci i młodzieży

oraz

„PŁOMYCZEK”

tygodnik z kolorowymi obrazkami
dla młodej młodzieży.

Na żądanie numery okazowe pism administracja przesyła darmo.
Pierwszy numer „Płomyka” i „Płomyczka”
wychodzi w początkach września, ostatni
w końcu czerwca. Przez lipiec i sierpień
pisma te nie wychodzą. „Płomyk” co ty-
dzień zawiera 24 str. druku i barwną okład-
kę, „Płomyczek”—16 stron druku w dwóch
kolorach. Obydwa pisma rozporządzeniem
Pana Ministra za Nr. 2168/27, O. P. uznane
są dla szkół za **konieczne**,

„Płomyczek” dla uczniów niższych klas
szkół powszechnych, „Płomyk” dla wyż-
szych klas szkół powszechnych i niższych—
szkół średnich.

WARUNKI PRENUMERATY:

	Miesięcznie	Kwartalnie	Rocznie
„Płomyk”	1 zł. 50 gr.	4 zł. 50 gr.	14 zł.
„Płomyczek”	1 zł. 20 „	3 zł. 50 „	11 „
„Płomyk” wraz z „Płomyczkiem”	2 zł. 30 „	6 zł. 50 „	21 „

Adres Redakcji i Administracji:

Warszawa, ul. Świętokrzyska 18. Telefon admini-
stracji 322-18, redakcji 160-40
Konto czekowe P. K. O. Nr. 6880.

CO ZAGRAĆ?

PRZEGLĄD SZTUCZEK TEATRALNYCH
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

OPRACOWANY PRZEZ REDAKCJĘ „PŁOMYKA”

WARSZAWA, „PŁOMYK”, UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 18.

1929

Zakł. Graf. „Nasza Drukarnia”, Warszawa, Sienna 15.

W S T Ę P.

W celu ułatwienia wychowawcom wyboru sztuk teatralnych dla dzieci i młodzieży, opracowaliśmy poniższy przegląd utworów dla teatru dziecięcego.

Nie chcąc jednak przyczyniać się do rozpowszechniania poglądu, że przedstawienia teatralne dziecięce winny wyłącznie czerpać materiał do repertuaru z liczby podobnych sztuczek, jak podane niżej, pozwalamy sobie na kilka słów wstępu.

Wiemy wszyscy, jak wielką potrzebą duszy dziecięcej jest chęć wypowiedziania się zapomocą sztuki scenicznej. Już w zabawach małych dzieci można często dopatrzeć się, jak dziecko wciela się w osoby, których rolę odgrywa w zabawie, i jak dba o to, żeby zabawa odbywała się przy odpowiednich akcesoriach i przy stosownych dekoracjach.

Taka zabawa jest jakby zaczątkiem dziecięcej sztuki teatralnej i przedstawienia dziecięce mogą rozwijać się z takich właśnie zabaw, gdzie libretto

układa samo dziecko i samo tworzy cały sposób wystawienia ułożonej przez siebie sztuki.

Niezawsze jednak udaje się urządzić w zespole dzieci teatr, wysnuwający się wprost z duszy dziecięcej i sztuka stworzona przez dorosłych musi przyjść z pomocą, żeby zaspokoić dążenie dziecka do wypowiadania się ze sceny.

Najbliższą pierwotnej duszy dziecięcej jest poezja ludowa, to też z tej przedewszystkiem skarbnicy należałoby czerpać materiał do teatru dziecięcego, a więc: inscenizacja pieśni ludowych i baśni, a dopiero jako dalszy etap w repertuarze: przeróbka na scenę wierszy lirycznych, ballad, opowieści wierszowanych, powiastek.

Przeróbki te mogłyby być bądź improwizowane przez małych aktorów, bądź systematycznie, przez nich samodzielnie, lub przy współpracy wychowawcy opracowywane. Kostjumi i dekoracje nie wymagałyby wtedy długiego przygotowywania; zamarkowanie złotą przepaską na czole roli królowej, lub różkami z papieru roli djabła — wystarczy tak, jak podobne akcesoria wystarczają w zabawie.

Oto najodpowiedniejszy sposób przygotowywania przedstawień dziecięcych.

Często jednak z różnych powodów nie mamy możliwości tworzenia wspólnie z naszymi wychowanymi takiego ich teatru i szukamy gotowego repertuaru.

Chcąc ułatwić wychowawcom zorjentowanie się w tem, co posiada nasza literatura z zakresu sztuk teatralnych dla dzieci, podjęliśmy trud zapoznania się ze znaczną ich częścią.

Przeczytaliśmy 175 utworów. Przegląd wybranych 87 podajemy, starając się w kilku słowach zapoznać czytelnika z treścią i ze sposobem wystawienia sztuki. Przy niektórych utworach zaznaczamy, że są odpowiednie dla młodszych dzieci, przy innych, że przeznaczono je dla młodzieży; pozostałe mogą grać dzieci w różnym wieku. Zaznaczamy również liczbę osób grających i jakość dekoracji, co w wielu wypadkach jest rozstrzygające przy wyborze sztuki.

Tym wychowawcom, którzy interesują się przedstawieniami dla dzieci, radzimy przeczytać następujące książki, które nie tylko pogłębią myśli o tym ważnym czynniku w wychowaniu, jakim jest teatr dziecięcy, ale dadzą mnóstwo wskazówek praktycznych a niezbędnych dla reżyserów przedstawień szkolnych i domowych:

1. *Komarnicki L.* TEATR SZKOLNY. Z 12 ilustracjami i nutami. Wyd. Gebethner i Wolff. Po omówieniu ogólnych założeń w sprawie teatru dla dzieci, autor podaje przykłady inscenizacji, dokonanych w jego teatrzyku szkolnym. Znajdujemy tu przytoczoną w całości inscenizację takich utworów, jak: „PIEŚŃ O KRAKOWIANCE, KRÓLU I KA-

CIE", JEDEN OJCIEC W POLSCE BYŁ", „HEJ, WYJRZYJCIE PACHOLICY", „POGNAŁA GĄSKI", „DZIAD I BABA", „PAWEŁ I GAWEL", „ZŁOTY KUBEK" oraz inscenizację niektórych pieśni obcych w tłumaczeniu. Po przytoczeniu tych kilku opisów inscenizacji autor mówi niezmiernie ciekawe rzeczy o repertuarze, o reżyserji, wymowie, geście, o dekoracjach, kostjumach, oświetleniu sceny, kierownictwie i organizacji. Na końcu podaje źródła, z których można czerpać utwory ludowe, odpowiednio do przerobienia na scenę. — L. Komarnicki książką swoją czyni wielki krok naprzód w sprawie przedstawień teatralnych w szkole.

2. *Jaworska J.* O URZĄDZANIU OBCHODÓW I PRZEDSTAWIEŃ SZKOLNYCH. Wyd. Spółka Pedagogiczna w Poznaniu. Jest to rzecz mniejsza, niż „Teatr Szkolny” L. Komarnickiego, może jednak oddać duże usługi wychowawcom. Autorka mówi o znaczeniu ideowym i stronie literacko-muzycznej obchodów i przedstawień, przytaczając przykłady programów takich uroczystości, jak UROCZYSTOŚĆ TRZECIEGO MAJA, UROCZYSTOŚĆ KOŚCIUSZKOWSKA, WIECZÓR LISTOPADOWY, WIECZÓR MICKIEWICZOWSKI, WIECZÓR BAŚNI I WIECZÓR WESOŁY. Dalej czytamy o stronie technicznej przedstawień, wreszcie J. Jaworska przytacza komedyjkę: „CUDOWNE ZIÓŁKO” (bez wartości) i bardzo ładny obrazek

sceniczny, napisany według baśni *M. Konopnickiej*. p. t. „GĄSKI SIEROTKI MARYSI”.

Poniżej podajemy jeszcze 5 broszurek, ułatwiających wystawianie na scenie sztuk teatralnych dla dzieci i młodzieży.

3. *Malanowicz M.* BUDOWA I URZĄDZENIE SCENY. Wyd. Zw. Teatrów Ludowych. Nauczymy się stąd, jak ustawiać i przymocowywać dekoracje, jak można sporządzić kurtynę, jak ją przyczepić, aby sprawnie podnosiła się lub rozsuwała na bok, jak urządzić na scenie podłogę i sufit, wreszcie znajdziemy niezmiernie ważne wskazówki, gdzie i jak umieścić lampy, aby scenę należycie oświetlić.

4. *MALOWANIE DEKORACYJ.* Wyd. Zw. Teatrów Ludowych. Tu znajdziemy przepisy przyrządzania „gruntu” i farb; rady, jakimi farbami i na czym należy malować dekoracje, jakie usługi może nam przy tem oddać latarnia magiczna, jak sporządzić dekoracje sposobem wycinankowym i t. p. Podane tu rady niezmiernie ułatwią sprawę urządzania sceny, a praktyczne i łatwe sposoby pokażą, że nie tak trudno zrobić wcale niezłe tło dla przedstawienia.

5. *Małkowski W.* TEATR W SZKOLE I W DOMU LUDOWYM. Wyd. Zw. Teatrów Lud. Jest to broszurka, w której interesujący się teatrem amatorskim znajdą wyczerpujące wskazówki w sprawach: budynku, przeznaczonego na przedstawienie.

szatni, widowni, sceny, oświetlenia, dekoracji, kurtyny. Liczne rysunki objaśniające.

6. *Gerson-Dąbrowska M.* OBRAZY ŻYWE. Wyd. Zw. Teatrów Ludowych. Jest to mała książeczka, zawierająca wyczerpujące wskazówki, jak urządzać „żywe obrazy”, jak grupować występujące w nich osoby, jak przygotowywać stroje i oświetlenie. 10 reprodukcji obrazów wybitnych malarzy objaśnia bliżej to, co mówi autorka. Znajdujemy tu też szereg pomysłów, jakie „żywe obrazy” urządzać, nie mając wielu akcesoryj.

7. *Gerson-Dąbrowska M.* UBIORY TEATRALNE. Wyd. Zw. Teatrów Ludowych. Broszurka ta to prawdziwa skarbnica pomysłów, jak z materiałów łatwych do zdobycia i tanich sporządzić efektowne ubrania dla aktorów. Liczne rysunki ułatwiają przygotowanie strojów ludowych, historycznych i fantastycznych.

PRZEGLĄD SZTUCZEK SCENICZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY.

1. *Arct M.* W DRODZE DO STAJENKI. Obrazek sceniczny w dwóch odsłonach. Rysunek M. Gawińskiego. Wyd. M. Arct. Osób 9 — prócz tego Jędze, Anieli, Drzewa, Djabli, różne widma. W chacie sierot, Janka i Hali, panuje Nędza i Bieda. Janek doznaje pokusy do złego; wiedziony jednak głosem anioła, zwycięża złe duchy i otrzymuje w stajence betleemskiej obietnicę szczęścia. Rzecz dzieje się w chacie i w lesie. Potrzebna też dekoracja, przedstawiająca stajenkę betleemską. Myśl ładna: przewyciężenie zła dla ujrzenia Zbawiciela.

2. *Barański Fr.* SMOK WAWELSKI. Komedyjka w 1-ym akcie. Wyd. „Odrodzenie”. Osób 5. Treścią jest zabawa w króla Kraka, królową Wandę i smoka wawelskiego, jaką urządziły sobie dzieci w czasie nieobecności rodziców. Sztuczka łatwa do wystawienia, odpowiednia dla młodszych dzieci. Dekorację stanowi zwykle umeblowanie pokoju.

3. *BEZKRÓLEWIE.* Komedyjka w 1 odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. 3 chłopców, 2 dziewczynki. Po wyjeździe rodziców troje rodzeństwa pilnuje porządku w domu, lecz przy tych rządach wytwa-

rza się wiele zamętu, hałasu i krzyku. Zabawna sztuczka, może wywołać wiele śmiechu.

4. *Bogusławska M. WIEC CÓREK.* Wyd. M. Arct. Dialog w jednej odsłonie. Zosia i Janka, dwie podrastające dziewczynki, toczą rozmowę o wiecu, na którym przemawiać mają o samodzielności córek. Z rozmowy tworzy się sprzeczka, której przedmiotem są matki dziewczynek. Godząc się, postanawiają Zosia i Janka słuchać matek i, zanim dorosną, nie chodzić na wiece. Rzeczą troszkę przestarzałą, ale odpowiednią dla starszych dziewczynek. W tej samej książeczce autorka umieściła komedijkę w jednej odsłonie p. t. „Słówko wyleci wróblem, a powraca wołem”. Występuje tu osiem dziewczynek (siedem z 1-ej klasy, a jedna z III kl.). Scena przedstawia klasę. Komizm polega na tem, z jaką szybkością dziewczynki narobiły plotek o wypadku, jaki zdarzył się ich koleżance. Zagrane żywo — może stanowić dobrą satyrę na gadatliwość i plotkarstwo.

5. *Bogusławska M. KRÓLEWNA WIOSNA I KRÓLEWICZ LATO.* Wyd. M. Arct. Osób grających od 20 do 30 i więcej. Role odpowiednio dla zespołu dziewczynek. 3 odsłony na jednej dekoracji leśnej lub ogrodowej. Baśń wraz z tańcami trwa około 30 minut.

6. *Bogusławska M. W NOC WIGILIJNĄ.* Wyd. M. Arct. Obrazek fantastyczny w 1 odsłonie. Trwa 15 min. Osób 6: 5 chłopców, 1 dziewczynka. Mogą grać i same dziewczynki. Dekoracja — las w zimie. Ubrania ludowe (dwaj chłopcy) i fantastyczne: król śniegowy, śniegulka i karzelki, których można wprowadzić więcej, niż dwóch, przyczem można na końcu urządzić taniec karzelków.

7. *Bolesławicz. ARCYDZIEŁO.* Komedyjka w 1 odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. 3 chłopców, 4 dziewczynki. Gromadka chłopców i dziewczynek układa wspólnymi siłami baśń fantastyczną o królu i rozbójnikach, gdyż chcą zrobić przedstawienie dla rodziców. Bardzo ciekawa i łatwa do odegrania komedyjka, wszystkim pewno będzie się podobała.

8. *Bolesławicz. BASIA.* Komedyjka w 1-ej odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. Występuje 5 dziewczynek (z których jedna przebrana za babunię). Akcja odbywa się w wigilję Nowego Roku. Wnuczki składają życzenia noworoczne babuni. Jedna przebiera się za Nowy Rok. Wtem wybucha pożar w oficynie. Dziewczynki w obawie o życie babuni, która jest tak schorowana, że mogłaby umrzeć z przestachu, postanawiają za pomocą śpiewów i głośniejszej zabawy odwrócić uwagę staruszki od hałasu, jaki się wszczął przy gaszeniu pożaru. Uda się im to w zupełności. Babcia dopiero nazajutrz dowiedzie się o pożarze. Sztuczka podaje dobry przykład panowania nad sobą.

9. *Bolesławicz. DOLA DZIECKA.* Obrazek dramatyczny w 1-ej odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. Występuje 8 dziewczynek. Rzeczą dzieje się w sierocińcu podczas wojny. Główną treść stanowi wierszowane opowiadanie Magdusi o tem, jak nieprzyjaciel napadł na jej wieś i rodzinę i jak sierotka dostała się do sierocińca. Wiersz wartości artystycznej nie posiada.

10. *Bolesławicz. FRAUCYMER ANNY JAGIELLONKI.* Dramat ze śpiewami. Wyd. „Odrodzenie”. Osób 9. Osiem ról dla starszych dziewczynek, dziewiąta osoba to paż (rola, którą też może grać dziewczynka). W średniowiecznej komnacie

siedzą przy robótkach i kołowrotkach panny dworskie królowej Anny, śpiewają i żartują z paza, który im płata figle. Jedna z nich, Anulka, opowiada swój straszny sen niepokoi się o los brata, który poszedł z Batorem pod Połock. Wyśniona powstać „Nieznamomej” zjawia się w komnacie i przynosi dobre wieści o Stefanie, bracie Anulki. Wkrótce nadchodzi wieść, że król wraca z szczęśliwej wyprawy. Obraz kończy się śpiewem. Jako zarzut należy uważać to, że język dwórek królowej Anny jest całkiem współczesny. Sztuka nadaje się dla starszych klas szkół żeńskich.

11. *Bolesławicz. HELJODOREK I KAROLEK.* Komedycja w 1 odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. 2 chłopców, 2 dziewczynki. Heljodorek uczeń, 4 kl. gimnazjalnej, nie chce zadawać się z młodszymi. Dopiero przykład Karolka z 6 kl., wesołego i naturalnego chłopca, zachęca Heljodorka do wspólnej zabawy. Łatwe do odegrania, gdyż nie wymaga żadnych specjalnych kostiumów, ani dekoracji (trzeba mieć jednak klatkę z kanarkiem).

12. *Bolesławicz. JASEŁKA* w dwóch odsłonach ze śpiewami i tańcami. Wyd. „Odrodzenie”. Osób 10, prócz nich aniołki i duszki. Odsłona I-sza na łące, odsłona II w stajence. Nuty kolęd podane. Stroje nietrudne do wykonania.

13. *Bolesławicz. LALECZKI.* Obrazek sceniczny w 1 odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. Występuje dwoje dzieci i lalki. Dziewczynka przebiera brata za profesora i odbywa się popis, mający dowiedzieć, co umieją lalki. Przedstawienie rozweseli na pewno małe dzieci. Sztuczka nie wymaga dekoracji, ani skomplikowanych strojów.

14. *Bolesławicz. LITERKI.* Obrazek w 1-ej

odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. Występuje kilkoro dzieci szkolnych i 5-ro dzieci, przebranych za samogłoski, które deklamują o swoim wyglądzie, starając się wbić w pamięć nazwy samogłosek. Przedstawienie dla dzieci, zaczynających naukę z elementarza.

15. *Bolesławicz. SEKRET.* Komedycja w 1-ej odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. 2 chłopców i 4 dziewczynki. Kilkoro rodzeństwa chce się przekonać, kto z pomiędzy nich wydaje wszystkie sekrety i przez to psuje figle i żarciki. Julek bierze na siebie winę, by oszczędzić prawdziwemu winowajcy upokorzenia. Łatwe do odegrania i zajmujące.

16. *Bolesławicz. WANDA.* Wyd. „Odrodzenie” we Lwowie. Osób grających 6. Same role kobiece. Obrazek historyczny w 1 odsłonie. Dekoracja — wewnątrz izby słowiańskiej. Ubiory starosłowiańskie. Trwa około 15 minut.

17. *Chrzęszczewska J. i Porazińska J. Muzyka Siewierskiego W. DZWONKI.* (Gry, piosenki i zabawy z muzyką). Wyd. J. Lisowska. Zbiór zabaw, poczynając od marszów o kombinowanych ruchach, a kończąc na drobnych obrazkach scenicznych — może mieć zastosowanie od przedszkola do IV oddz. szkoły powsz. włącznie. Specjalny dział stanowi tu chóralka deklamacja. Każda zabawa składa się z tekstu i z opisu, jak ją należy przeprowadzić. Dekoracje i kostjумы minimalne. Muzyka, oparta na motywach polskich ludowych, posiada dużą wartość artystyczną.

18. *Cierniak J. SZOPKA KRAKOWSKA.* Prymitywne widowisko kolędowe z tekstami, nutami i rycinami na podstawie polskich źródeł etnograficznych. Wyd. Biblioteczka teatralna Zw. Teatrów Ludowych. Osób 37. W przedstawieniu, trwającym

około 1½ godziny, mogą występować bądź ludzie, bądź kukielki. Rzecz, odpowiednia dla młodzieży, posiada dużą wartość artystyczną i zaznajamia widza z danym działem poezji ludowej; napisana gwarą, opracowana doskonale. Wskazówki wyczerpujące.

19. **COŚ NOWEGO.** Komedyjka. Wyd. „Odrodzenie”. 7-iu chłopców i 2 dziewczynki. Bardzo wesoła sztuczka, której treść polega na tem, że dzieci, mające zacząć przedstawienie, sprzeczą się ze sobą, czy już je zacząć, czy też jeszcze nie, odsłaniają i zasłaniają kurtynę, niby trafiają na różne przeszkody w wystawieniu projektowanej sztuki, kłócą się z publicznością (oczywiście 2-ch „aktorów” jest wśród publiczności) i wreszcie przepraszają widzów, udając, że przedstawienie niby się nie udało.

20. *Czeska-Mączyńska M. PAZIOWIE PANI WIOSNY.* Z muzyką *W. Siewierskiego*. Wyd. „Płomyk”. W prześlicznej tej malutkiej operze dla dzieci występuje Wiosna i Motyle. Motyle śpiewają bądź solo, bądź chórem. Treść stanowi wyczekiwanie na Wiosnę przez jej paziów, którymi są Motyle. Jest trochę tańca. Przy dobrym śpiewie i przy ładnych strojach, które nie są trudne do wykonania, sztuka może wypaść bardzo pięknie.

W tej samej książeczce znajdujemy też nuty do słów z kilku piosenek *M. Konopnickiej*, jak „PIEŚŃ O DOMU”, „ŚPIEW KRASNOLUDKÓW”, „PIOSENKA DZIECI”, a dalej inscenizowaną piosenkę ludową „JAŚ I KASIA” w opracowaniu *J. Porazińskiej* oraz inne pieśni.

21. **CZTERY KOMEDYJKI I JASEŁKA Z MUZYKĄ.** Wyd. „Księgarnia ludowa”. Skład główny w „Naszej Księgarni” w Warszawie:

1. *B. M. B. O DOBREJ ANULCE I MĄDRYM*

KRASNOLUDKU. Baśń w 2 odsłonach. Osób 4. Mogą grać dziewczynki same lub 2 dziewczynki i 2 chłopców. Trwa 15 min.

2. *Natalja R. CZY NAUKA POTRZEBNA?* Komedyjka w 2 odsłonach. Osób 8: 5 ról dla dziewcząt, 3 dla chłopców. Ubiory ludowe. Trwa 10 min.

3. *GOŚCIE Z MIASTA.* Obrazek sceniczny w 1 odsłonie. Osób grających 6. Chłopców 4, dziewcząt 2. Prócz tego dzieci młodszych ilość dowolna. Trwa około 12 min.

4. *Domostawa. BOLEK SIEROTA.* Obrazek sceniczny w trzech odsłonach. Osób grających 9. Chłopców 5, dziewcząt 4. Prócz tego można dodać kilka ról chłopców i parę ról dziewcząt wiejskich. Trwa około 12 min.

5. *JASEŁKA.* W 1 odsłonie. Osób potrzeba 20, z tych dwie kobiece postacie: Anioł i Szkoła — wyższego wzrostu. Z pozostałych potrzeba 13 chłopców i 5 dziewczynek. Można dodać i więcej postaci. Trwa od 20 min. do 35, zależnie od długości tańców i śpiewek.

22. *DOWCIPNY KUBUŚ.* Komedyjka obyczajowa w 1 odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. Przy zabawie Kubuś ciągle dowcipkuje i żartuje. Zjawia się Wojtuś, szukający doktora dla swej chorej matki. Kubuś widzi, że nie ze wszystkiego można żartować i zajmuje się serjo pomocą dla Wojtusia.

23. *Dynowska M. WIESZCZKA SNÓW.* Wyd. *M. Arct.* Fantazja w 5 odsłonach. Przedstawienie dosyć trudne, będzie wymagało dużo pracy, a krótko potrwa, ale może wypaść ładnie, jako całość. Wieszcza dobrych snów zjawia się starej, osamotnionej babuni, spracowanemu studentowi, matce, której syn jest na wojnie. Potrzeba dwadzie-

ściorga dzieci, z tych trzynaścioro starszych; dwa-
naście osób będzie potrzebowało strojów fanta-
stycznych.

24. *Dynowska M.* W ŚWIĘTOJANSKĄ NOC. Baśń udratyzowana w 5-ciu odsłonach. Wyd. M. Arct. O tem, jak królewicz Bąberek i królewna Purchawka, pokonawszy egoizm, odnajdują szczęście.

25. *Dynowska M.* ZŁY CZAR. Baśń udratyzowana w 5-ciu odsłonach. Wyd. M. Arct. Osób 14. Prócz nich Myśliwi, Dworzanie, Służba, Zwierzęta, Ptaszki, Kwiatki. Dekoracje: polanka leśna, komnata w pałacu królewicza, komnata w zamku króla. Piękny królewicz za złe obchodzenie się ze zwierzętami zostaje zaczarowany przez wróżkę w potwora. Odczarować go może jedynie dziewczyna, która z dobrej woli zechce zostać jego żoną. Królewna z sąsiedniego państwa, chcąc ratować ojczyznę, decyduje się oddać mu rękę. Królewiczowi wraca uroda i szczęście zapanowuje w obu krajach. Myśl ładna: poświęcenia się dla kraju. Rysunki ułatwiają przygotowanie niektórych strojów.

26. *Eulendorf E.* ŚWIĘTY MIKOŁAJ. Obrazek sceniczny w 3-ch odsłonach. Wyd. „Odrodzenie”. Występuje 5 dziewczynek, święty Mikołaj, aniołki i djabełki. Odsłona I-sza przed bramami piekła, II-ga przed bramami raju, III-cia na ziemi. Djabełki (potraktowane humorystycznie) zamierzają ukarać złe i leniwe dzieci, św. Mikołaj niezem ich nie obdarza, ale aniołowie poddają dzieciom dobre myśli. Następuje poprawa i św. Mikołaj zjawia się z darami. Sztuczka dobra do odegrania w dniu św. Mikołaja.

27. *Gerson-Dąbrowska M.* BAŚŃ O KRÓLO-

WEJ RÓŻY. Wyd. M. Arct. Baśń fantastyczna w 3 odsłonach na jednej, ogrodowej dekoracji. Osób — od 30 do 60. Mogą być chłopcy i dziewczynki lub same dziewczynki, różnego wieku i wzrostu. W książeczce są rysunki i objaśnienia ubiorów, z których większość można zrobić z bibuły karbowanej. „Baśń” trwa od 1 g. do 1½ g.

28. *Gerson-Dąbrowska M.* LALECZKA Z SASKIEJ PORCELANY. Historia jednej majowej nocy w 4-ch odsłonach. Wyd. M. Arct. 20 osób występuje w roli lalek; 14 aktorów gra role postaci leśnych. Treść stanowi zaginięcie laleczki porcelanowej, która w lesie zakochuje się w potworze (późniejszym Królewiczu - Motyłu). Piękna baśń fantastyczna, przeplatana muzyką, śpiewem i tańcami. Rzecz odpowiednia dla młodzieży. Rysunki i wyczerpujące wskazówki ułatwiają szycie strojów, wykonanie dekoracji i wogóle wystawienie tej bardzo efektownej ale trochę trudnej dla teatru amatorskiego sztuki.

29. *Gerson - Dąbrowska M.* LEGENDA O KRÓLOWEJ KINDZE. Wyd. M. Arct. Rzecz dzieje się w Bochni w XIII-em stuleciu. Osób 16, lud, górnicy. Uscenizowane podanie o sprowadzeniu soli do Polski. W tej samej książeczce jest obraz sceniczny: LESZEK BIAŁY. Osób 9. Obrazki i objaśnienia.

30. *Gerson - Dąbrowska M.* ŁOKIETEK W GROTACH OJCOWA. Wyd. M. Arct. Osób 18, kmiecie. Piękny obraz historyczny na scenę. W tej samej książeczce: KAZIMIERZ I ROKICZANA. Osób 11. Rysunki, informacje.

31. *Gerson - Dąbrowska M.* MAJSTER KILINSKI. Obraz sceniczny w 3-ch odsłonach. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Osób 18. Prócz nich kobiety, rzemieślnicy, terminatorzy. Utwór przeznaczony dla

starszej młodzieży, są jednak 4 role dla dzieci. Rzecz dzieje się w mieszkaniu majstra Kilińskiego w dniu rozpoczęcia powstania. Przygotowanie strojów nie przedstawia wielkich trudności. Pełno ruchu, życia, nawet humoru. Każda postać doskonale scharakteryzowana. Całość stanowi jedno z piękniejszych przedstawień w duchu patriotycznym.

32. *Gerson-Dąbrowska M. RACŁAWICKIE KOSY*. Obraz sceniczny w 3-ch częściach. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Pośród patriotycznych utworów scenicznych mało jest równie pięknych i żywo napisanych obrazów. Osób 23. Rzecz dzieje się w chacie i we dworze szlacheckim z czasów kościuszkowskich. Stach, młody dziedzic, zwołuje chłopów na pomoc Kościuszcze. Matka jego i siostry zostają w domu i muszą przyjąć na kwaterę Moskali. Stachowi i jego towarzyszom grozi niebezpieczeństwo. Odwaga Basi, siostry Stacha, daje możliwość przeprowadzenia planu powstańców. Obraz kończy się nadejściem wojsk Kościuszki wraz z Naczelnikiem i z Bartosem Głowackim. Rzecz odpowiednia do odegrania dla starszej młodzieży. Opis strojów podany.

33. *Gerson-Dąbrowska M. ŚWIĘĆ SIĘ, ŚWIĘĆ SIĘ, WIEKU MŁODY*. Wyd. M. Arct. Humoreska rodzajowa w 1 odsłonie — dla starszej młodzieży. Osób 11: dziewcząt — 7, chłopców — 4. Mogą grać też same dziewczęta, o ile znajdą między sobą kandydatki odpowiednie wzrostem, rysami, głosem — do ról męskich. Ubrania zwykłe, współczesne; dekoracja pokojowa. Humoreska trwa 20 minut.

34. *Gerson-Dąbrowska M. ŻACY ZA BATOREGO* i w tej samej książeczce — *POD MURAMI CZĘSTOCHOWY*. Wyd. M. Arct. 1) *ŻACY* — obrazek historyczny w 1 odsłonie — trwa 20 min.

Sami chłopcy różnego wieku i wzrostu. Musi ich być najmniej 20, a pożądane, aby było więcej. Dekoracja — sala szkolna z XVI w. Ubiory żaków łatwe; trudniejsze Batorego i dworzan. 2) *POD MURAMI CZĘSTOCHOWY* — obrazek hist. w 1 odsł., trwa 15 min. Osób 12, same role męskie. Dekoracje łatwe — namiot Millera. Ubiory trudniejsze: szwedzkie i polskie. Do obu obrazków są dołączone objaśnienia i rysunki kostiumów.

35. *Gębarski St. FLET ZACZAROWANY*. Baśń w rozmowach. Wyd. „Księg. Polska”. Osób 13. Jedna z nich przebrana za niedźwiedzia, dwie za Murzynów, jedna za psa, jedna za sarenkę. Rzecz dzieje się w Tatrach. Scenicznie ujęta historia o dobrym pastuszką, który szuka wody żywej dla chorej matki i zostaje nagrodzony przez otrzymanie zaczarowanego fletu. Zapomocą tego fletu dokonywa czarów, które przynoszą każdemu szczęście. Wśród występujących musi być ktoś, kto umie grać na flecie, albo na fujarce.

36. *Gnoińska H. „BOŻE NARODZENIE W SZKOLE”*. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Przepiękne przedstawienie na okres Bożego Narodzenia, złożone z trzech części. Doskonałe objaśnienia, oparte na podstawie urządzanego w szkole teatru.

37. *JAŚ GOSPODYNIA*. Komedyjka w 2-ch odsłonach. Wyd. „Odrodzenie”. 3-ch chłopców i 4 dziewczynki. Scena przedstawia pokój, żadnych specjalnych strojów nie trzeba. Wesoła sztuczka na temat kłopotów, jakich doznaje zrozumiwały chłopiec Jaś, który niepotrzebnie chce zastąpić w domu gospodynią.

Jawicz Ary. DLA OJCZYZNY. Wyd. Szkolnik w Rohatynie. Trzy obrazy z 1863 r. Osób 12.

Prócz tego lud, dzieci wiejskie, powstańcy. Sztuka odpowiednia do odegrania dla młodzieży w rocznicę powstania 63 r. Dosyć dużo śpiewów.

39. *Jaworska J.* PRZEDSTAWIENIA DLA DZIECI. Opowiadania z podkładem muzycznym dla dzieci w wieku przedszkolnym. Wyd. „Księgarnia Naukowa”. Książeczka ta zawiera 8 uscenizowanych opowiadań ze śpiewami. Nuty podane. Opowiadania zawierają tematy dla dziecka ciekawe jak: OKRĘŻNE, PRZEPIÓRKA, BOCIAN, O ZACZAROWANEJ KRÓLEWNIE i inne. Uscenizowanie dobre, piosenki piękne, sposób wystawienia łatwy, odbiegający od przeciętnych przedstawień dla dzieci. Książeczka może nasunąć zespołom teatralnym pomysły, w jaki sposób należy przerabiać na scenę baśni i opowiadania.

40. *Juszkiewiczowa M.* JAK BOLEK ZOSTAŁ HARCERZEM. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Bardzo ładny obrazek do odegrania, temat wzięty z życia harcerzy i wilczków. Osób 9, prócz nich harcerze i wilczki, sami chłopcy. Stroje i dekoracje nietrudne do wykonania.

41. *Juszkiewiczowa M.* KAZIA LENIUSZEK. Obrazek sceniczny w 1-ej odsłonie. Wiersze ułożył *A. Bogustawski*. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Trzy role dla dziewczynek, dwie dla chłopców, role trzech Chrabąszczy i jednego Muchomora mogą grać chłopcy, lub dziewczynki. Prócz tych osób występują kwiaty, motyle, wojsko, kapela świerszczyków. Scena przedstawia polankę leśną. Leniwa Kazia nie chce pracować i idzie do lasu, gdzie zasypia. Tu odbywa się wesele Królewicza Konika Polnego z Królową Łatką. Orszak ślubny jest oburzony na leniwą dziewczynkę. Królewicz chce ją uwięzić, kró-

lowa wstawia się za nią. Nadciągająca burza przerywa rozprawę i Kazia sama zostaje w lesie. Odnajduje ją jej nauczycielka, która wyszła na poszukiwanie dziewczynki. Kazia jest wzruszona dobrocią nauczycielki i obiecuje poprawę. Jeżeli sztuczka ta ma wyjść ładnie, wymaga sporo pracy nad przygotowaniem strojów.

42. *Korotyńska E.* NIEDOSZŁY BOHATER. Komedijka w 1-ym akcie. Wyd. „Księgarnia Nakładowa”. Występuje dwóch chłopców i dwie dziewczynki. Rzecz dzieje się w skromnie umeblowanym pokoju. Treść stanowi nauczka, jaką daje rodzeństwo Franusiowi, który jest tchórzem i samochwalcą. Jedno z dzieci musi być przebrane za niedźwiedzia.

43. *Korotyńska E.* PAN OBRAŻAŁSKI. Komedijka w 1-ym akcie. Wyd. F. Korn. 4-ch chłopców, 2 dziewczynki. Mały Heniusz, który wciąż na wszystkich się obraża, zatruwając tem życie sobie i rodzeństwu, zostaje uleczony z tej wady dobrocią serca siostrzyczki Zosi i braciszka Zygmunia. Sztuczka odpowiednia dla młodszych dzieci. Ubrania codzienne, umeblowanie 2-ch pokoi.

44. *Kwiecińska A.* SERCE HANKI. Wyd. „Różowe książeczki”. Jest to żywo napisana komedijka fantastyczna. Występuje w niej 28 osób. Rzecz się dzieje to w chacie, to w domku krasnoludków, to w komnacie królewskiej. Dobroć serca głównej bohaterki, Hanki, bierze górę nad dokuczliwością macochy i jej córki. Myśl ładna.

45. *Leśniewska Z.* BAJKA O ŹRÓDEŁKU. Wyd. M. Arct. Osób 6, prócz tego krasnalki, chochliki, strzygi. O tem, jak błękitna Nimfa źródelka tęskniła do ludzi i poszła w postaci rzeczki z lasu za Dankiem góralem. Wskazówki dla grających

i obrazki, przedstawiające stroje występujących osób.

46. *Małobędzka Z.* **TAJEMNICA.** Obrazek sceniczny z 1863 r. ze śpiewami, w 2-ch odsłonach. Osób 15. Wyd. J. Zawadzki. Rzecz dzieje się w wiejskim dworze. Gromadka dzieci przed portretem Kościuszki modli się o siłę, o wskazanie drogi, jak służyć ojczyźnie. Wkrótce potem dzieci dowiadują się, że pod lasem leży ranny powstaniec. Przynoszą go do domu i same pielęgnują, nie mówiąc nawet matce o tem, aby jej nie trwożyć niebezpieczeństwem. Rosjanie robią rewizję. Dzieci nie tracą odwagi, śmiało swem zachowaniem ocalają rannego.

47. *Marcinowska J.* **LEGJONIŚCI.** Sztuka w 3-ch odsłonach. Wyd. „Księg. Ludowa”. Osób 15, w czym tylko 4 role kobiece. Rzecz dzieje się w roku 1914 i 1915. Akcja na tle początku wojny i powstawania legionów toczy się we wsi i w lesie. Wzruszający moment stanowi spotkanie dwóch braci Polaków: żołnierza z wojska rosyjskiego i legionisty. Jest trochę śpiewów. Odpowiednie do odegrania dla starszej młodzieży.

48. *Markowska M.* **W ZIMOWĄ NOC.** Wyd. „Księg. Ludowa”. Obrazek sceniczny w 4-ch odsłonach na tle powstania 63 r. 6 ról dla chłopców, 4-ry dla dziewczynek. Sztuka przesiąknięta szczerym patryjotyzmem. Akcja odbywa się w pokoju i w lesie. Przedstawienie trwa około 40 minut.

49. **MENTORKA.** Komedyjka w 1 odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. 2 chłopców, 3 dziewczynki. Kazia przypomina ciągle wszystkim, nawet bardzo dobremu Jankowi, o obowiązku grzeczności, lecz sama jest nieuczynna i gwałtowna. Spozstrzega dopiero swe wady, gdy skrzywdzona przez nią Stasia wystę-

puje w jej obronie. Odegranie tej komedyjki jest łatwe, sceny są żywe i wesołe.

50. *Minkiewicz R.* **SZOPKA ZWIERZĘCA.** Wyd. M. Arct. Osób 34. W tem 16 osób gra role zwierząt. Szopka ta, napisana wierszem, może być grana przez osoby żywe, lub wystawiona przy pomocy kukiełek. Stroje dosyć skomplikowane. Rysunki i wyczerpujące objaśnienia ułatwiają urządzenie tych jasełek.

51. *Mrozowicka I.* **BY ZABAWIĆ GOŚCI.** Wesołe monologi dla młodzieży. Wyd. „Odrodzenie”. Trzy monologi: „Śpieszę się” (dla chłopca), „Skończyłam pensję” (dla dziewczynki), i „Virtuti Kazia” (też dla chłopca wierszem). Nadają się do zadeklamowania i pewno zabawią słuchaczy.

52. *Mrozowicka I.* **DOMYŚLNY STAŚ.** Komedyjka w 1-ym akcie. Wyd. „Odrodzenie”. 3-ch chłopców i 3 dziewczynki. Scena przedstawia pokój dziecienny. Stroje zwykłe. Staś, chcąc być zbyt domyślnym, nie uczy się lekcji, gdyż przewiduje, że pojedzie na wieś, na imieniny cici. Rzecz się jednak układa inaczej i Staś o mało co nie zostaje pozbawiony przyjemności wzięcia udziału w ciekawej zabawie, mianowicie w kulligu dziecięcym. Ratuje go tylko dobroć serca jego rodzeństwa.

53. *Mrozowicka I.* **KŁÓTNIA O WIATR.** Wyd. „Odrodzenie”. Rzecz dzieje się w pokoju. Osób 3: Mama, Staś i Andzia. Króciuteńka komedyjka, w której Staś opowiada, jak będzie latał balonem i jak się dostanie na dwór króla. Andzia chce być z nim wszędzie razem, ale brat jej nie chce zabrać. Dochodzi do sprzeczki, która na scenie może wyjść śmiesznie i żywo.

W tej samej książeczce autorka umieściła dru-

gą, równie krótką, komedijkę p. t. „ODWET”, w której występuje 3-ch chłopców i 1-a dziewczynka. Treścią jej: wzajemne płatanie sobie figlów w dniu 1-go kwietnia.

54. *Mrozowicka I. NOC ŚW. MIKOŁAJA W LESIE.* Widowisko sceniczne. Wyd. „Odrodzenie”. Prócz św. Mikołaja, aniołków i djabełków, występują dzieci w strojach zwykłych i ludowych, oraz postacie różnych zwierząt, ptaków i roślin, około 30 osób. Rzecz się dzieje w lesie, w wieczór św. Mikołaja (z 5-go na 6-ty grudnia). Św. Mikołaj przemawia do dzieci i zwierzątek i obdarza je, wyróżniając z pośród wszystkich dobrą sierotkę Marysię, poczem błogosławi i namawia całą rzeszę do zgody i jedności. W sztukę wplecione są tańce i śpiewy, na zakończenie „żywy obraz”. Przedstawienie pełne wdzięku, szczerości, i pogody, bardzo odpowiednie dla zespołów szkolnych. Opis strojów podany, można z łatwością zmniejszyć ich liczbę.

55. *Mrozowicka I. POSŁUCHAJCIE.* Wesołe monologi dla młodzieży. Wyd. „Odrodzenie”. Cztery wesołe monologi: „Pierwsza dwójka” (mówi chłopiec), „Noworoczne życzenia” (mówi chłopiec), „Pracowita Jadzia” i „Prima aprilis” (może mówić tylko dobry uczeń!). Monologi są pełne humoru i, dobrze wypodzielane, będą doskonałym „numerem” przedstawienia.

56. *Mrozowicka I. PRIMA APRILIS.* Komedijka w jednym akcie. Wyd. „Odrodzenie”. 3-ch chłopców i 1-a dziewczynka. Scena przedstawia pokój. Stroje zwykłe, potrzebna tylko peruka i broda przyprawna. Bardzo wesoły żarcik do odegrania w dniu 1-ym kwietnia.

57. *Mrozowicka I. TRZY LISTY.* Komedijka

w 1-ym akcie. Wyd. „Odrodzenie”. 2-ch chłopców, 3 dziewczynki. Scena przedstawia pokój. Jest to żarcik sceniczny, odpowiedni do odegrania w dniu 1-ym kwietnia, polegający na wyśmianiu dzieci, które nie pracują nad ortografią.

W tej samej książeczce znajdujemy rozmowę wierszowaną 5 dziewczynek p. t. „Biedne dzieci”. Deklamacja ta, wypowiedziana na scenie, może posłużyć jako apel do zebrania wśród publiczności składki na ubogie sierotki.

58. *Mrozowicka I. WINOAJCA.* Wyd. „Odrodzenie”. Komedijka dla młodszych dzieci. Osób 5. Chcąc odegrać tę sztukę, trzeba mieć oswojonego, łagodnego kota.

59. *Mrozowicka I. ZAMIEŃMY SIĘ.* Komedijka w 1-iej odsłonie. Wyd. „Odrodzenie”. 2-ch chłopców i 4 dziewczynki. Jest dzień rozdania świadectw szkolnych. Ludka ma wszystkie stopnie celujące i w nagrodę za to ma jechać z ciocią do Zakopanego. Jańcia nie wszystkie oceny ma doskonałe, nie otrzyma więc nagrody, którą miało stanowić zabranie przez ciocię na wieś ubogiej dziewczynki, Kasi. Żal Jańci nie ma granic, wyrzuca sobie brak pilności, tem więcej, że obiecała już słabowitej Kasi wyjazd na wieś. Ludka postanawia zrezygnować z jazdy do Zakopanego, natomiast uprosić ciocię, żeby w nagrodę za jej dobre stopnie zabrała z miasta Kasię. Całe rodzeństwo, zachęczone przykładem Ludki, projektuje uczyć się doskonale i jako nagrodę od cioci uzyskuje u wujowstwa „kolonje letnie” dla biednych dzieci. Rzecz cała dzieje się na dekoracjach jednego pokoju.

60. *Or - Ot. CZTERY KOMEDYJKI.* Wyd. M. Arct:

1. JAS I MAŁGOSIA — baśń w czterech aktach. Osób 5: 3 dziewczynki, 2 chłopców. Trwa 15 minut.

2. ŻABI KRÓL — baśń w 2 aktach. Osób 3: 2 chłopców, 1 dziewczynka. Trwa 10 minut.

3. CZERWONY KAPTUREK — baśń w 2 aktach. Osób 5: 3 dziewczynki, 2 chłopców. Trwa 10 minut.

4. RÓŻA Z ZACZAROWANEGO OGRODU — baśń w 4 aktach. Osób 4: 2 dziewczynki, 2 chłopców. Trwa 10 minut.

Poprzedzone objaśnieniem.

Czas trwania każdej baśni obrachowany jest bez przerw między aktami.

61. *Or-Ńt.* SZOPKA POLSKA w 5 częściach. Wyd. M. Arct. Części te są następujące: W Betleem, Na dworze Heroda, Figurki szopki warszawskiej, Pieśni i piosenki. Kto chce grać jasełka, może wybrać sobie z tej szopki odpowiednie sceny i osoby. Piosenki są ładne, melodyjne i nietrudne do śpiewania, wiersze łatwe. Występują, prócz zwykłych postaci Szopki: królowie polscy, husarze, Kościuszko, książę Józef i postacie Starej Warszawy.

62. *Porazińska J.* BABA JAGA. Baśń uscenizowana. Wyd. „Płomyk”. Osób 24, dworzanie, gromada, tancerze. Cztery odsłony. Dekoracje: las, sala królewska, ogród. Treść: Baba Jaga porwała królową i chce ją wydać za swego syna. Ptaki leśne i strumyk donoszą o tem pustelnikowi, ten wyprowadza brata królowy w drogę dla jej uwolnienia. Królowa ucieka wraz z bratem. Dobre jej czyny, spełnione kiedyś, pomagają rodzeństwu wrócić do domu. Sposób wystawienia podany. („Babę Jagę” kupić można w administracji „Płomyka”).

63. *Porazińska J.* CZARODZIEJSKA FUJARKA. Wyd. M. Arct. Baśń uscenizowana. Osób 8 oraz pary taneczne, dzieci wiejskie, boginki, dworzanie. Dwie odsłony. Dekoracje: las i ogród. Treść: Macocha zostawia sierotkę w lesie, aby ją wilki pożarły. Sierotka dostaje służbę, a po roku otrzymuje czarodziejską fujarkę. Gra na tej fujarce, przywraca zdrowie królewiczowi, który poślubia sierotkę. Stuczki ozywają tańce. Kilka scen bardzo wesołych.

64. *Porazińska J.* KRZYWDA NAGRODZONA. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Osób 25. Dwie odsłony. Dekoracje: wnętrze chaty i podwórze przed chatą. Z winy dzieci pastuszek Stasiak zostaje wypędzony ze służby. Dzieci przyznają się do winy. Chcąc rozweselić Staśka, urządzają mu przedstawienie i wreszcie zabierają go do chaty. Dużo tańców i piosenek.

65. *Porazińska J.* PRZYBIEŻELI DO BETLEEM. Wyd. M. Arct. Osób 35, prócz nich gromadki różnych postaci. Najpiękniejsze jasełka, odpowiednie do grania w szkołach. Występują prócz zwykłych postaci szopkowych osoby historyczne i wieśniacy z różnych stron Polski. Dużo humoru. Całość napisana pięknym językiem.

66. *Porazińska J.* ZAŚNIJ, OCZKO! Wyd. M. Arct. Baśń uscenizowana. Osób 13, drużyna króla, gromada. Trzy odsłony. Treść: Prześladowaną sierotką opiekuje się owieczka. Za jej sprawą wyrasta jabłoń o złotych jabłkach i powstaje studnia pełna wina. W poszukiwaniu tej studni przyjeżdża królewicz i bierze sierotkę za żonę. Dekoracje: ogródek przed chatą i pole.

67. *Raort W.* W ŚWIĘTOJAŃSKĄ NOC. Uszenizowana baśń w 4-ch aktach, z epilogiem, dla

starszych dzieci. Wyd. „Odrodzenie”. Osób 14, prócz nich Skrzaty, Chochliki i dwór królewski. Treść stanowi poszukiwanie szczęścia, ukrytego w kwiecie paproci. Piękna myśl przewodnia, że niemożność podzielenia się szczęściem nie daje zadowolenia. Utwór, który może bardzo dobrze podzielać na egoistyczne charaktery dzieci. Są orientujące wskazówki, dotyczące strojów, dekoracji, sposobu wystawienia. Dekoracje: wnętrze izby, las, dwór, króla. Całość robi na pewno duże wrażenie na widzów.

68. *Reuttówna M.* JAK BOLKO ZOSTAŁ RYCERZEM. Wyd. J. Zawadzki. Obraz historyczny. 2 części, 5 odsłon. Osób 23. Rzec przedstawia młode lata króla Bolesława Krzywoustego, jeszcze dzieciucha, ale pełnego odwagi, wielkich zamiarów i szlachetności.

69. *Reuttówna M.* JANEK I JAGUSIA. Baśń sceniczna w 3 odsłonach. Wyd. J. Zawadzki. 4 chłopców, 3 dziewczynki, chór aniołków. W czasie wojny kozacy spalili wieś. Matka i dwoje dzieci cierpią nędzę i głód. Dzieci rozumieją, czemu matka nie chciała na wezwanie kozaków opuścić kraju, mimo, że miałyby pewno w Rosji zapewniony dobrobyt. Nawet we śnie nie poddają się kuszącym namowom obcej księżny, która obiecuje im bogactwa wzamian za wyrzeczenie się matki i mowy ojczystej. Sztuczka kończy się szczęśliwie, gdyż pomoc podróżnego kładzie kres niedoli tej biednej rodziny.

70. *Reuttówna M.* KŁOPOTY ZOSI. Kom. w I-ym akcie. Wyd. J. Zawadzki. Osób 5. Zosia przebiera się za mamę i chce być panią domu. Niepowodzenia zmuszają ją do zrezygnowania z tej roli.

71. *Reuttówna M.* KRÓL CHŁOPKÓW. Obra-

zek sceniczny w 2 odsłonach. Wyd. J. Zawadzki. Osób 11. Uscenizowane opowiadanie o tem, jak Król Kazimierz Wielki trzymał do chrztu syna ubo-giego kmiotka.

72. *Reuttówna M.* TRZECI MAJ. Wyd. J. Zawadzki. Rzec dzieje się w ziemi wileńskiej. Osób 10. W żywym obrazie bierze udział dużo dzieci. Dekoracje łatwe.

73. *Reuttówna M.* TRZEWICZEK KRÓLO-WEJ. Obrazek sceniczny z czasów Królowej Jadwi-gi. Wyd. J. Zawadzki. Osób 15 i tłum. Litwini, któ-rzy są jeszcze poganami, wrogo występują przeciw-ko królowej Jadwidze. Dobroć jej zmienia ich sto-sunek do królowej. Ładny obrazek, odpowiedni dla starszych dzieci.

74. *Reuttówna M. i Wrzos B.* WANDA. Obra-zek sceniczny na tle historycznem dla zespołów żeń-skiej młodzieży ze śpiewami i muzyką w 4-ch od-słonach. Wyd. J. Zawadzki. Występuje 10 osób i — 8 dziewcząt służebnych. Treść stanowią swaty Rytygiera i śmierć Wandy. Rzec dzieje się w świe-tlicy zamkowej w Krakowie. Stroje nietrudne do wykonania. Pieśni piękne. Nuty podane. Całość może wypaść bardzo ładnie.

75. *Reuttówna M.* W NOC CZARÓW. Baśń fantastyczna w 3-ch odsłonach. Wyd. J. Zawadzki. 2 chłopców, 5 dziewczynek. Trzy dziewczynki wiej-skie w noc świętojańską szukają kwiatu paproci, spotykają w lesie dziedziczkę i wyjawiają swe ży-czenia. Po wielu latach okazuje się, że tylko życze-nie najmłodszej dziewczynki: zostać wśród swoich i być dla nich pożyteczną — przyniosło jej szczęście. Bogactwa zaś, mądrość i życie wśród obcych szczę-ścia nie dały.

76. *Reuttówna M. i Wrzos B. W WIELKĄ ROCZNICĘ.* Obrazek sceniczny w 2-ch odsłonach ze śpiewami dla młodzieży i dzieci. Wyd. J. Zawadzki. Rzecz dzieje się wiosną 1925 r. we wsi Lipniskach pow. Oszmiańskim. Odsłona I-sza w chacie, II-ga w klasie. Osób 15, prócz nich może wystąpić gromadka dzieci. Utwór patriotyczny, napisany na cześć Bolesława Chrobrego. Treść, prócz wiadomości historycznych i krajoznawczych, zawiera szlachetne myśli. Sztuczka odpowiednia do grania w szkołach, zwłaszcza na kresach wschodnich. Stroje codzienne, prócz stroju Bolesława Chrobrego i Św. Wojciecha.

77. *Romer H. NOC ŚWIĘTOJAŃSKA. SIOSTRY CZYLI KOPCIUSZEK.* 2 komedijki. Wyd. J. Zawadzki. W „Nocy Świętojańskiej” (jest to baśń o dziewczynce, która umiała zwyciężyć pokusy) — 9 osób. W „Siostrach” — 6 osób i dwór królewicza. Obie komedijki napisane wierszem.

78. *SPRAWUNEK MARYSI. ŻNIWA. WICHER I PROMIEN SŁONCA.* Wyd. „Odrodzenie”. Trzy bardzo ładne i miłe do odegrania obrazki: 1) Marysia, córka ubogiej wdowy, kupuje na licytacji za ostatnie pieniądze portret zmarłej swej opiekunki i zostaje niespodziewanie wynagrodzona za swą dobroć (grają 4 osoby). 2) Dziewczęta i chłopcy w krakowskich strojach wybierają się na pole ubogiej sąsiadki, by przyjść jej z pomocą w czasie żniw (grają 4 osoby). 3) Gwałtowny Wicher zakłada się z łagodnym Promieniem słońca, kto silniejszy. Promień wygrywa. (Występują 3 osoby). Dekoracje bardzo łatwe, treść ładna i zajmująca. Każdy z tych obrazków, zwłaszcza ostatni, na pewno spodoba się publiczności.

79. *Szelburg E. „CZARODZIEJSKA LEK-*

CJA”, „TŁUSTY WTOREK I CHUDA ŚRODA”, „POŻEGNANIE WAKACYJ”. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Pierwszy i trzeci obrazek odpowiednie na początek roku szkolnego, drugi na ostatki.

80. *Szelburg E. NAJSZCZĘŚLIWSZA Z SIOSTR.* Wyd. „Nasza Księgarnia”. Śliczna baśń o czterech porach roku, z których najszcześniejsza jest „Zima”, gdyż w grudniu jest Narodzenie Pańskie. Utwór napisany pięknym językiem i bardzo odpowiedni do odegrania w okresie Bożego Narodzenia.

81. *Szelburg E. ZABAWA, JAKICH MAŁO.* Wyd. „Nasza Księgarnia”. Osób 4, krasnoludki i muchomorki. Scena przedstawia polankę w lesie. „KOSZYCZEK Z PISANKAMI”. Króciutki, łatwy i prześliczny obrazek sceniczny, osób 7. „TAŃCZĄCE LIŚCIE”, osób 2 i Liście. „WRÓBEL I JASKÓŁKA” — djałog. Odpowiednie dla młodszych dzieci.

82. *Szelburg E. ZA SIEDMIOMA GÓRAMI.* Baśń sceniczna. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Osób 19, prócz nich: kuchciki, muchomorki, chór żab, Wodne Panny, Rycerze, Dobre Sny. Akt I-szy w chacie, II — w Zaczarowanym Lesie, III — u Króla na dworze, IV — wesele. Treść tej czarodziejskiej baśni, napisanej bardzo ładnym językiem, stanowi poszukiwanie przez Jaska żywej wody dla chorej matki. Jasek doznaje wielu ciekawych przygód; wszystkie przeszkody zwycięża dobrocią i żeni się z królewną, którą pokochał wtedy, kiedy jeszcze była biedną, zaklętą w żabę dziewczyną. Opracowanie tej sztuki pociąga dużo pracy, rzecz jest jednak tak piękną, sposób wystawienia opisany tak wyczerpująco, a ładne ilustracje tak ułatwiają uszyście kostiumów, że warto, by szkoły zatroszczyły się

o urządzenie powyżej wspomnianego przedstawienia, które przy dobrych chęciach wypadnie na pewno bardzo dobrze.

83. *Szelburg E.* ZŁOTY SEN. (Z życia dziewcząt). Obrazek sceniczny w 1-ej odsłonie, zakończony żywym obrazem. Wyd. „Nasza Księgarnia”. Występuje 16 dziewczynek, z których 2 muszą być znacznie mniejsze od pozostałych. Rzecz dzieje się w klasie. Dziewczynki radzą nad tem, żeby zostać harcerkami. Jedna z nich, Hela, lekceważy ten projekt i niechętnie odnosi się do pracy społecznej koleżanek. Odpowiednią nauczkę dają jej 4 postacie z obrazów, wiszących w klasie — postać Wandy, Kr. Jadwigi, Emilji Platerówny i Dziewczęcia lwowskiego. Są cztery stroje historyczne i trzy fantastyczne, reszta mundurki szkolne. Są śpiewy trzech chórów (za sceną): dziewcząt słowiańskich, żaków i powstańców z 1831 roku. Sposób wykonania przedstawienia, które może wypaść bardzo pięknie, jest podany.

84. *Szleyel-Popławska F.* GŁOS MATKI. Obrazek sceniczny. Wyd. Autorka. 5 ról żeńskich, 4 męskie. Jest to baśń fantastyczna, której akcja toczy się na brzegu morza. Rusałki wraz z małą rusałeczką śpiewem i perłami wabią Janka w głębiny morskie, gdzie młody rybak ma zostać paziem królowej rusałek. Głos matki chłopca, starej rybaczki, wybawia Janka z toni. Tańce i śpiewy rusałek oraz pieśń rybaków urozmaicają treść. O ile uda się zrobić ładne dekoracje (lub zagrać sztukę nad wodą), obraz wypadnie bardzo efektownie. Odpowiednie dla starszych dzieci i dla młodzieży.

85. *Świeżyńska H.* WESELE KWIATÓW. Obrazek sceniczny w 2-ch odsłonach. Wyd. M. Arct.

Rzecz do odegrania na świeżem powietrzu, wiosną. Osób 15. Treścią jest wesele złoćenia z margerytką, na którym muchomor występuje, jako starosta weselny, a oset — samochwalca jest powodem zamieszania. Dużo deklamacyj, śpiewu i tańców. Opis strojów i nuty podane.

86. *Turzyma L.* W KRAINIE BAŚNI. Bajka sceniczna w 1-ej odsłonie. Wyd. M. Arct. Osób 13 i karzełki. Rzecz dzieje się w lesie. Królowna Bajka od czasu, jak dzieci przestały wierzyć w bajki, śpi w lodowej górze. Mimo usiłowań Starego Baja i babulki Cudownej, nikt nie może dobudzić się Królowny. Dopiero Tadzio, który przychodzi do lasu w poszukiwaniu Wiosny, w celu uleczenia przy jej pomocy swej siostrzyczki, budzi Bajkę za pośrednictwem swego gorąco kochającego serca. Wśród akcji przewija się humorystyczna historia o zagubionym ogonie Żelaznego Wilka. Sporo scen zabawnych. Dostyć znaczna liczba strojów charakterystycznych. Dekoracje, jak góra lodowa, skrzynia, z której wychodzą różne postacie, dostyć trudne. Przedstawienie na pewno zajmie widzów.

87. *Wieczorek P. (ksiądz).* DOBRA CÓRKA. Wyd. „Ostoja”. Baśń ludowa w 7-miu obrazach scenicznych. Występuje 27 osób. Sztuka oparta na tle baśni o dobrej córce, która idzie za siedem gór i rzek po żywą wodę z cudownego źródła dla chorej matki. Miłością i wytrwałością zwalcza wszystkie przeszkody i przywraca zdrowie matce. Rzecz, wymagająca dużego opracowania, strojów i dekoracyj, jednak ładna. Większość ról dla dziewczynek. Są wyczerpujące wskazówki, dotyczące strojów i dekoracyj. Podano też nuty i ilustracje.

KSIAZKI DO BIBLIOTEK UCZNIOWSKICH.

WYDAWNICTWA „NASZEJ KSIĘGARNI” SP. AKC.

Warszawa, ul. Świętokrzyska 18.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 2058.

Nowości oznaczone są *

Baczyńska S. Wacek i sześć jego siostrzyczek	3.90
Burek i jego przyjaciele	—50
* Ciembroniewicz J. Antek Sikora	1.40
Czerwińska A. Piętnaście lat Rosji w Polsce	1.20
— Od niewoli do wolności	—40
Czajkowski S. Bajki ilustrowane, ser. I . . .	1.—
* — Baśń o żelaznym wilku, karton . . .	3.80
Daudet A. Przygody Jakóba	1.—
Dyakowski B. Jak urządzać gniazda i opieko-	
wać się ptakami	—80
— O piasku i jego krewniakach	—50
— Szkło i wyroby szklane	—50
— Zwierzęta lądowe i morskie, karton . .	3.60
Findeisenówna Z. Hołd Pruski	1.20
Gask L. Bohaterski Bruno	—50
Grabowski J. Jaśko z Mirachowa	2.50
* — Europa, prawdziwa historia o kotce .	1.40
* — Reksio i Pucek	1.20
* Grotowska H. W miasteczku	6.—
Historja panny Zabci	—60
Hope Noel. Przygody wilczka i jego pana .	2.20
Kenninston I. Opiekun bezbronnych . . .	1.50
* Kolorowe obrazki z wierszykami, karton .	4.80

Konarski K. Opowieści słoneczne	1.20
* — Musi być. Opowiadania z 1863 r.	4.20
Lubodziecka R. Rośliny pnące i ścielące się	2.80
* Lupati C. Kukły norymberskie	5.—
Malot H. Bez rodziny	2.40
— Dla rodziny	1.80
Nasi przyjaciele	1.90
Ouida A. Nello i Patrasz	—80
Pawłowicz B. Franek na szerokim świecie	3.90
* Porazińska J. Kopciuszek	3.40
* Rogoszówna Z. Przygody małego murzynka	2.40
Sadowska - Klimkowa. Już nadchodzi roczek nowy	—30
— Mój upominek	—30
— Promyki	—30
Selous E. Przymierze Tomcia ze zwierzętami	2.40
Sokołowska Z. Ciekawe powiastki	—50
Szelburg E. Marysina służba	—60
— Najmilsi	3.—
* — Rzemieślniczek - wędrowniczek	2.40
Teresa Jadwiga. Zwycięzca z pod Kircholmu	—50
Trimmer M. Gniazdko rudzików	—80
Umiński Wł. Podziemne mieszkania zwierząt	—40
Weychert - Szymanowska W. i Bruner W. Świat czarów, 2 tomy	5.—
* Zaleska I. Wesele zięby	1.40

Od cen powyższych biblioteki szkolne otrzymują 10% rabatu.

Wszystkie ceny książek z wyjątkiem tych, gdzie zaznaczono wyraz karton, są podane bez oprawy. Przy nabywaniu całego kompletu wyżej wymienionych książek za oprawę kartonową liczymy tylko po 50 gr. od książki.

ROZNIKI

„PŁOMYKA” i „PŁOMYCZKA”

to najbardziej ulubione przez dzieci książki w bibliotece szkolnej, to nieodzowna pomoc w nauczaniu dla nauczyciela. Roczники zawierają mnóstwo ilustracji, tematów aktualnych, których niema w podręcznikach, obrazków scemicznych, krótkich i dłuższych opowiadań, zajęć praktycznych, zagadek, szarad i t. p.

Roczники z dawnych lat są bądź całkowicie wyczerpane, bądź też na wyczerpaniu, jedynie z ubiegłego roku szk. sprzedaje jeszcze administracja roczniki bez żadnych ograniczeń. Rocznik „Płomyka” z roku 1927/8 w płóciennnej oprawie (dwa tomy) kosztuje 11 zł. bez oprawy 8.—
Rocznik „Płomyczka” z roku 1927/8 w płóciennnej oprawie 6 50
bez oprawy 5.00

Szkoły od powyższych cen otrzymują 20% zniżki.

Przesyłka pocztowa rocznika „PŁOMYKA” kosztuje 1.20, „PŁOMYCZKA” 60 gr.

Pierwszy tom „PŁOMYKA” z roku szkol. 1928/9 (od września do stycznia włącznie) w oprawie płóciennnej kosztuje 7 zł. z przesyłką 7.60, bez żadnych zniżek.